

STYL'US

ANY I

Orgue de l'Institut de Figueres

NÚM. I

PRESENTACIÓ

Uns quants joves han fletat un vaixell anomenat "Styl'us" vaixell destinat al transport dels seus entusiasmes primerencs. Aqueixos joves m'han demanat de fer la presentació del periòdic llur. Jo no podia negar-ho en primer lloc, perquè un professor no deu negar mai una petició d'aquesta mena que provingui dels seus alumnes i en segon lloc perquè es tracta de donar un estímul a iniciatives lloables d'un grup de gent jove. El girar l'espatlla, romanre indiferent o bé el desconfiar d'aquest entusiasme que ara cristal·litza en una publicació, fora declarar-se estúpidament escèptic davant d'un noble afany juvenívol. I si hom és escèptic respecte de l'eficiència de la joventut, ho és respecte de tot, perquè en darrera instància, la joventut de cos o d'esperit, és el bé etern, inexhaurible i únic en l'àrea del qual neixen tots els afanys de renovació en el sentit que sigui. Però, afany de renovació, és afany de vida. Com podria, doncs refusar-me a inflar el velam d'aquesta nau que ells han volgut pilotar, amb l'alè dels meus propis entusiasmes per tot allò que és obra de joves?

Com podia, fer-ho si jo he tingut sempre la profunda con-

vició de que el conreu espiritual de la joventut és la labor de fruits, immediatament menys tangibles, però a la llarga més efectius i reals?

Jo no sé malgrat tot, si els dirigents d'aquest periòdic, han pensat les dificultats en que es trobaran: potser un ambient d'indiferència per la seva modesta obra, potser inclús, algú somriure menyspreador i escèptic. Probablement no hauran pensat en tot això i faran bé de no pensar-hi massa. La reflexió excessiva sobre les dificultats, el calcul previ massa municions de les probalitats de fracàs estronca els afanys més virils a ran mateix de la seva naixença. Penseu, joves de la redacció, que ni les rialles escèptiques, ni els ademans indiferents han fet mai res de pròfit; no han realitzat, en tot cas, més que la labor negativa de destruir ço que altres braços animosos havien enlairat. Els que han fet quelcom de notable en l'història, no són temperaments escèptics, sinó tèmperaments ardits, caràcters audaços com els vostres, perquè només als audaços ha ajudat la Fortuna.

Audaces Fortuna juvat

No vull amb tot això profetitzar que en un demà proper o llunyà vosaltres fareu quelcom

de notable. La profecia fora massa aventurada. Ço que vull dir estrictament és que onsevulga que brolli un entusiasme hi ha possibilitats per a un gran esdevenidor; que on sigui que es mantingui viu un corrent càlid i fervorós d'afanys una mica irreflexius i un bon troç menyspreador de tota mena de dificultats eventuais, estarà sempre justificada una esperança en l'esdevenidor. Però allí on faci arrel la reflexió excessiva, l'interés personal apassionat o l'escepticisme, hi tindrà vida—si d'això s'en pot dir vida—la llevor de l'apatia feta amb la substància de totes les esterilitats.

Com que vosaltres pertanyeu al grup dels audaços, dels ardits, dels entusiastes generosos i desinteressats, crec, sense por a equivocar-me, que en vosaltres, la gent que sàpiguen valoritzar les coses amb justesa, poden posar-hi un brí d'esperança justificada. Perquè si avui no us sortiu amb la vostra labor periodística, del recinte de l'Institut, qui sap demà per quins mars us farà vogar, la vostra ardidesa i aqueixos en entusiasmes vostres que ara tot just apunten!

E. DONATO I PRUNERA.

SALUT. . !

Noble Institut. Salut, palau de l'il·lusió, per Tu tenen d'ésser els primers crits, per Tu el primer barboteig dels nostres llavis entusiastes, pensa que cada un de nosaltres porta damunt el cor una rosa sagnant d'entusiasme, una rosa d'argent i de cristall que no és per cap de les nostres amigues, que és per a tu, que ets gran, per a Tu que ets titànic dins la teva infantivoltat.

Estem davant teu desgranant el rosari blau de Nervo, el rosari blau dels records felços i no ens atrevim a entrar-hi com si la nostra petja pogués profanar-te tu que ets el gresol per on han desfilat anys i més anys d'ilusions de jovenalla.

Passem el portal... i restem meravellats, els claustres refle-

xen el to violat que al cel dona la posta, al bell mig del pati, el pou s'alça tot enigmàtic, com si tingués consciència del seu propi valer, tot insinuant, cobert per l'eura verda tot l'any, com si guardés en ses pregones el secret de l'eterna joventud que l'hi hagués donat el sol amb son últim guspireig quant es perd més enllà de les teulades.

I els claustres... els claustres son la imatge de la vida, cada columna és com una il·lusió, s'alça vers l'ideal però al tocar amb el fris de la realitat dona volta elegant i és reuneix amb nosaltres unes pases més enllà.

Aquests claustres que no tenen estil perquè així som més espirituals... Aquests claustres que han viscut amb nosaltres, que han esguardat totes les nos-

tres cobejances que quan estem tristos comparteixen amb nosaltres la tristor amb ses arcades exactes i severes.. Que quan estem alegres somriuen amb nosaltres al reverberar ses parets blanques els raigs diàfans del sol... Que cada recó d'ells és un resonador de nostres cantarelles, de l'espiritualitat de la nostra ànima.

Que moltes vegades al passejar-me entre els saus pilans feixucs, baix les valtes emblanquinades, desitjos he sentit d'alzar el braç i saludar-vos, com en l'antiga Roma saludaven als herois que mereixien be de la Patria. O alçar un clam com els Helens, quan saludaven als atletes guanyadors de les olimpíades.

M. CASALS COLLDECARRERA.

Temor de amar

«Yo no quiero quererte
—me decía—
ni quiero que algún día
me llegues a querer.»

Es que ocultaba entonces:
su alma fría,
por que el amor temía
su instinto de mujer.

Acaso por las dudas
acosada
presentía y frustaba
su ilusión al pensar
que el amor fuera mucho.

poco o nada
de amar sin ser amada
ser amada y no amar.

Y una noche me dijo
lo que un día
amarme temía
su instinto de mujer:
«hoy quiero que me quieras
¡Alma mía!
pues yo jamás podré
dejarte de querer.»

CREPUSCLE

Les primeres estrelles apareixen en el cel. Les montanyes de blau fosc, canvien el seu color pel morat; llurs crestes es tenyeixen d'un lleu rosat... taronja... vermell... Les parets de la masia que hi ha en el fons de la vall canvien la seva nítida blancor per aquest estrany color que apareix a les parets llunyanes en el crepuscle; arriben els últims mossos de la masia cantant: en la vall s'ou aquell ressó que un hom sent cantant en la vall. El cel s'anava enfosquint...

LLUÍS MARTIN SERRA.

Els Submarins

A part d'alguns projectes de submarins que mai varen tenir realització pràctica, a Espanya fins al temps de Carles V; es precis arribar a l'any 1776 per trobar un artefacte que pugui anomenar-se amb propietat submarí.

Aquest va ésser construït per l'americà Bushnell, amb l'intenció d'usar-lo per destruir els vaixells anglesos durant la guerra de l'Independència dels Estats Units, fou anomenat «Tortuga», tenia la forma d'un ou estant fet de planxes de coure i tenia cabuda per una sola persona.

Un segon submarí digne de menció és el «Nautilus», projectat i construït per Robert Fulton en temps del Consulat francès.

Tenia la forma d'un projectil i el casc era de fusta, segurament en ell s'inspirà Juli Verne per la seva novel·la «Vint mil llegües de vialge submarí».

En l'interior de l'aigua corria per mediació d'un hèlix que girava fent rodar una maneta el tripulant i navegava en la superfície per mediació d'una vela, que per anar a fons, es plegava.

El mateix Fulton alguns anys després va construir un altre submarí que va anomenar «El Mont».

En 1844 el doctor francès Payenne va construir un submarí destinat a rompre les roques del fons del mar.

A Kiel (Alemanya) en 1851 es provà el submarí «Brandtancher», projectat per Bauer, tenia la característica de poguer caminar amb direcció inclinada enlaire o en baix; no va donar resultat ja que durant la prova es va aixafar. Millor èxit va assolir encara que cap resultat pràctic desde el punt de observació guerrer el submarí anomenat «Diable Marí» del mateix autor que l'anterior (Bauer).

A l'any 1859 va ésser llençat a Barcelona «L'Ictineo» construït segons els plans del noble i savi Figuerenc en Narcís Montoriol, aquest submarí després d'alguns proves a Alacant va donar resultats força esperançadors.

En 1863 a França es va provar el submarí «Plongeur», també a Rússia van ésser projectats ans submarins amb forma de cigar i l'any 1884 va ésser projectat i construït per Nordenfeld un submarí que va aconseguir una velocitat de 9 milles per hora sobre l'aigua i de 4 milles sumergit.

L'aparició del torpede-automòvil cap a l'any 1870 simplificà notablement l'acció del submarí fent que sigui l'arma que és considera essencial en ell.

A l'any 1885 va aparèixer a França un submarí ideat per Goubert, de petites dimensions, mogut electricament, per medi d'una bateria de piles.

També al mateix any va assajar-se als Estats Units un submarí projectat per Tuck.

En 1883 va llençar-se en aigües de Carraca (Cádiz) el segon submarí construït a Espanya «El Peral» projectat per el tinent de l'Armada, Isaac Peral.

En el mateix temps en que a Espanya es construïa «El Peral» s'assejava a França el «Gimnote» de Gustau Zedé; i a conseqüència dels assaigs d'aquest va ésser projectat el «Gustau Zedé» del mateix autor.

En 1895 varen fer-se experiments als Estats Units amb un submarí comercial ideat per Lake. El casc era de fusta i tenia una forma paral·lepíptica i anava montat sobre les rodes per poguer córrer per fons del mar.

A l'any 1897 es va construir un altre submarí comercial també amb rodes.

A n'el mateix any va ésser llençat en

aigües de Baltimore el qual fou el primer submarí pràctic construït als Estats Units, fou projectat per Holland i s'anomenava «Plunger». Anava mogut per dos màquines de vapor.

Aquest el defecte de fer impossible l'estada en l'interior ja que el calor que produïen les màquines era intensíssim, però construï un altre submarí el «Holland núm. 8» el qual era corregit ja d'aquell defecte, fou portador de la marina de guerra nord-americana, és el primer vaixell d'aqueixa especie veritablement útil.

Al mateix temps que als Estats Units s'assajava l'«Holland núm. 8» es probava a França el «Narval» de Lebeuf que va ésser una veritable revolució en les característiques dels submarins, aquest anava mogut per una caldera que cremava petroli quan córria superficialment i una bateria elèctrica d'acumuladors per la marxa submarina.

El «Narval» fou el sumergible que feu donar el major pas a la navegació submarina, millorant el motor de combustió interna i augmentant les dimensions, resultà el sumergible actual.

Per aqueixos temps estava assejant-se als Estats Units el submarí «Protector» de Lake. La companyia Hollane per la seva part modificava l'Holland núm. 8 o creava l'«Adder» u Holland núm. 9 del qual tipus no s'en va construir solament per la marina dels Estats Units sinó per l'Anglaterra i altres països.

A partir de l'any 1905 totes les grans potencies marítimes havent reconegut qu'el submarí era l'arma del gran pervindre naval, varen construir els submarins per series millorant d'un a l'altre fins arribar als quasi impecables submarins moderns.

PREUS:

Número solt: 15 cèntims

Abonament: 30 cèntims al mes

Xampany Glacier

Producte de l'Empordà

Esmerada Elaboració

Caves a Vilajuiga

Demaneu-lo arreu

¿Encara no teniu un bon rellotge?

A la casa

Varela

en trobareu

Predt. Macià, 5

Figueres

Farmacia

CASTELLVI

Figueres

Farmacia del

Doctor Martín

Anàlisis d'aigua, llets, sang, orina, pus i productes patològics

Específics

Tintoria Ibérica

Joaquín Marca

Lavados químicos y a vapor seco.

Completa variedad de colores, y siempre los de moda

Lutos rápidos, negro de buen tono y sólido.

Planchado americano sistema "Hoff-Man" último modelo.

El más higiénico y moderno descubierto hasta el día.

Subida a la Iglesia, 2

Figueras

Farmacia

Deulofeu

Figueres